

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.625/2009/6.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év október hó 29. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A maradandó fogyatékossgot eredményező közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt a terhelt ellen folyamatban volt bűnügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva, a Pesti Központi Kerületi Bíróság 19.B.VI-VII.33.598/2007/13. számú ítéletét és a Fővárosi Bíróság 29.Bf.7960/2008/4. számú végzését hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2008. év március hó 20. napján kihirdetett ítéletével a terhelt bűnösségét maradandó fogyatékossgot eredményező közúti baleset gondatlan okozásának vétségében (Btk. 187. § (2) bekezdés a) pontja) állapította meg. Ezért őt 100 000 forint pénzbüntetésre ítélte, és rendelkezett a bűnügyi költség viseléséről.

Az elsőfokú bíróság ítéletének a másodfokú bíróság által kiegészített tényállás lényege szerint a terhelt az üzemanyag-töltő állomás előterében állt meg oly módon, hogy az általa vezetett, zárt felépítményű áruszállító tehergépkocsi hátsó része az úttest felé állt. Az utca egyenes vonalvezetésű, egyirányú, a

kereszteződéstől útburkolati jellel jelölt két forgalmi sáv, osztatlan pályás főútvonal. Az üzemanyag-töltő állomás közvetlen környezetében az utca úttestjét keresztező gyalogosforgalom számára kijelölt gyalogos átkelőhely nem található.

A terhelt a töltőállomás területét tolatva hagyta el, ennek során felváltva tekintett a tehergépkocsi jobb oldali, illetve vezető oldali visszapillantó tükreibe. A jármű - általa is tudott - mögöttes holttere miatt, bár erre lehetősége volt, irányító közreműködéséről nem gondoskodott. A töltőállomás felhajtójába torkolló, a Bem József utca gyalogjárdáján, bottal haladó 91 éves sértett gyalogos - az álló járművet észlelve - a Bem József utca középtengelyére merőlegesen ebben az időben kezdte meg - nem elsőbbségi helyzetben, kellő körültekintés nélkül - az áthaladást.

A terhelt a - bal oldali visszapillantó tükörből 2,4 másodpercig észlelhető helyzetben levő - gyalogost figyelmen kívül hagyta. Az úttesten a lelépéstől normál tempóban 3,2 métert megtett gyalogost járműve hátsó részével kb. 5 km/óra sebességgel meglökte. A sértett egyensúlyát veszítve, jobb oldalával az úttestre zuhant. A terhelt ezt követően a helyszínt elhagyta, majd később telefonos értesítésre haladéktalanul visszatért.

A sértett a baleset során jobb oldali combnyak törésében, jobb oldali végtag megrövidülésében, súlyos fokú járási-mozgási nehezítettségben megnyilvánuló, 8 napon túl gyógyuló maradandó sérülést szenvedett.

Az elsőfokú bíróság a jogi indokolás körében a terhelt terhére a KRESZ 33. § (1) és (3) bekezdésében írt közlekedési szabályok megszegését róta, amely szabályszegésekkel okozati összefüggésben a sértettnek maradandó fogyatékossgal járó sérülést okozott. Kifejtette, hogy az adott helyszínen a járda vonala mintegy, a benzinkút területébe torkollik, így számolni kell gyalogos közlekedéssel. A terhelt a szögletes, zárt tehergépkocsival olyan helyszínen tolatott, ahol az autók mellett más járművezető vagy utas felbukkanása is várható volt, a benzinkúton a tankolás gyalogos mozgással is jár.

A másodfokon eljáró Fővárosi Bíróság a 2009. év május hó 20. napján jogerős 7960/2008/4. számú végzésével - pontosítva a bűncselekmény megnevezését és a bűnügyi költség összegét - az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság - egyetértve az elsőfokú bíróságnak a terhelt meggyőződési kötelezettségével összefüggő érvelésével - megállapította, hogy a terheltnek az akadályozás tilalmát sértő közlekedési manővere és egyben a gyalogos észlelése körében számítható és felróható késedelme okozati összefüggésben áll a bekövetkezett balesettel. A terhelt felelőssége abban az esetben is

megállapítható, ha az érintkezés a jármű és a gyalogos között kétséget kizáróan nem bizonyítható, mivel a sértett elesését a közeledő jármű miatti ijedtség, menekülés is kiválthatja.

A másodfokú bíróság - pótolva az elsőfokú ítélet hiányosságát - azt is rögzítette, hogy a sértettnek a KRESZ 21. § (6) bekezdésében írt kötelességszegése kétségtelenül megállapítható, mivel nem elsőbbségi helyzetben, kellő körültekintés nélkül kezdte meg az úttesten áthaladást a jármű mögött.

II. A jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, amelyben túlnyomórészt a fellebbezés írásbeli indokolásában előadottakat ismételte meg. A védői indítvány a terhelt bűnösségét érintő ítéleti rendelkezést anyagi jogsértés okából (Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja) vitatta. Álláspontja szerint a balesethez vezető ok-folyamat kezdőpontjának a terhelt cselekvőségében, mulasztásában történt meghatározása téves. Vélekedése szerint - bár a terhelt a tolatást nem kellő körültekintéssel végezte - a bizalmi elvből következően, nem kellett számítania a járműve mögött az úttesten nem elsőbbségi helyzetben lévő gyalogosra. A terheltek és a sértettek irányadó közlekedési szabályok elemzésével megállapítható, hogy a baleset elsődleges előidézője a sértett volt, az ő magatartásának képzeletbeli elhagyása esetén az eredmény sem következett volna be. Mindezekre figyelemmel a terhelt bűncselekmény hiányában történő felmentését indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség BF.1971/2009. számú írásbeli nyilatkozatában - és képviselője a nyilvános ülésen - a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartva, a sérelmezett határozatok hatályában fenntartását indítványozta.

Álláspontja szerint a terhelt KRESZ szabályt szegő magatartása - a védelem által hivatkozott *conditio sine qua non* okozatossági elmélet alapján - a baleset oka, míg a sértetti szabályszegés csupán közreható okként (*concausa*) értékelhető.

A védő a nyilvános ülésen az írásbeli indítványát kiegészítve arra hivatkozott, hogy a balesettel okozati összefüggésben álló közlekedési szabályszegés a terhelt terhére nem állapítható meg.

A terhelt felszólalásában sajnálkozását fejezte ki és az alapeljárásban hangoztatott védekezését ismételte meg.

III. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványt nem találta alaposnak.

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a terhelt az üzemanyagotöltő állomás előteréből a visszapillantó tükröket felváltva használva hátramenetben indult el az egyirányú utca

útteste felé. A sértettet sem elindulása előtt, sem tolatás közben nem látta, holott a gyalogos a bal oldali visszapillantó tükörből 2,4 másodpercig észlelhető helyzetben volt.

A fenti tényekkel körülírható helyzetben a terhelt jogi kötelezettségét a KRESZ 33. § (1) és (3) bekezdése határozta meg. A járművel hátramenetet végezni csak a többi jármű és az úttesten haladó gyalogosok közlekedésének akadályozása nélkül szabad. A terheltnek a hátramenet megkezdésekor a jármű mögött, a tehergépkocsiból való kilátás holtterében az úttesten nem elsőbbségi helyzetben, kellő körültekintés nélkül áthaladó gyalogos közlekedését nem akadályozva kellett volna elindulnia.

A jármű holtterében (mögötte, mellette) tartózkodó gyalogosok biztonságát szolgáló járművezetői kötelezettséget ír elő a KRESZ 33. § (3) bekezdése. Eszerint, ha a személy- és vagyonbiztonság megkívánja, a hátramenethez a járművezetőnek gondoskodnia kell arra alkalmas irányító személy közreműködéséről, akinek a jármű vezetőjével való kapcsolata és a jármű mögötti terület folyamatos figyelemmel kísérése egyaránt szükséges.

Mindemellett - többek között - az egyirányú forgalmú úton az úttest széléhez, illetőleg a várakozóhelyre történő beálláshoz szükséges hátramenetet kivéve - hátramenetet végezni tilos (KRESZ 33. § (2) bekezdés).

A felülvizsgált ítélet helyszín leírásából kitűnően az üzemanyagotöltő állomásra a behajtást, illetve az előremenetben végezhető kihajtást egy-egy hat méter széles, forgalomterelő oszlopsorral kijelölt szerviz út biztosítja (elsőfokú ítélet 2. oldal harmadik bekezdés).

A terhelt ennek ellenére közreműködő személy igénybevétele nélkül, szabálytalanul kezdte meg járművével a hátramenetet, amelynek során figyelmetlensége miatt nem észlelte a 2,4 másodpercig objektíve észlelhető helyzetben a járműve mögött úttestre lépő gyalogost.

A KRESZ 21. § (6) bekezdésében foglalt előírás megszegésével a sértettnek a terhelt járműve mögötti úttestre lépése, áthaladása nem volt szabályos. Ez azonban nem oldotta fel a terhelt tolatással összefüggő feltétlen jogi kötelezettségeit, amely a szabályosan és szabálytalanul haladó gyalogosok biztonságát egyaránt védi.

A sértett közreható szabályszegése csupán a terheltnek felróható gondatlan bűncselekmény tárgyi súlyát befolyásoló, de büntetőjogi felelősségét nem kizáró körülmény.

A terhelt a KRESZ 33. § (1) és (3) bekezdésben foglalt közlekedési kötelezettségszegése miatt a maradandó fogyatékossgot eredményező közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatti elítélésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül került sor.

A Legfelsőbb Bíróság - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára hivatalból köteles - a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A végzés ellen fellebbezésnek a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatnak pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja alapján nincs helye. Az esetleges újabb felülvizsgálati indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Legfelsőbb Bíróság a Be. 421. § (3) bekezdésében írtak esetén az elutasító határozat hozatalát mellőzheti.

Budapest, 2009. év október hó 29. napján

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Csere Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Schäfer Annamária s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bíróági ügyintéző
Kné